# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobkyně: **S. U.,** zastoupené JUDr. Tomášem Bělohlávkem, advokátem se sídlem Na Poříčí 12, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2009, č.j. OAM-58/VL-07-ZA05-2009, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 4 Az 7/2009 – 49,

**takto:**

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojí včasně podanou kasační stížností proti v záhlaví uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta její žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. 5. 2009, č.j. OAM-58/VL-07-ZA05-2009. Rozhodnutím žalovaného správního orgánu nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

V odůvodnění svého rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 4. 5. 2009, č.j. OAM-58/VL-07-ZA05-2009, dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žalobkyně ve správním řízení uvedla jako důvod žádosti sloučení rodiny. V průběhu správního řízení se jí však nepodařilo prokázat skutečnost, že byla provdána ještě před vstupem na území České republiky za I. U., který je osobou s uděleným azylem na území České republiky. Přestože žalobkyně netvrdila, že její odchod souvisí se situací v Čečensku, správní orgán prostudoval a vyhodnotil tamní situaci. Tvrzení žalobkyně, že při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany i při pohovorech nebyla zvyklá jednat sama za sebe, posoudil soud s ohledem na její vzdělání a profesi jako účelové.

Z podané žaloby žalobkyně vzal soud za zřejmé, že žalobkyně netvrdila, že by splňovala podmínky pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Podle soudu žalobkyně toliko předložila opis potvrzení o uzavření sňatku na Ukrajině vystaveného Pražskou islámskou nadací. Žalobkyně však sama připustila, že nemá potvrzení o tom, že uzavřela sňatek s I. U., což později uváděla i v pohovoru jako důvod obavy z návratu do místa svého původu s ohledem na to, že by jako těhotná nemohla rodině prokázat, že uzavřela manželství. Soud za této situace rovněž neshledal pochybení v postupu žalovaného, když konstatoval, že žalobkyně nesplňuje podmínku pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 odst. 3 zákona o azylu, neboť i údajné manželství bylo uzavřeno až po přiznání azylu panu U. V případě žalobkyně byla posouzena i otázka humanitárního azylu, kdy nebyly shledány důvody zvláštního zřetele pro udělení tohoto azylu a bylo konstatováno, že s ohledem na postavení žalobkyně je zde reálná možnost využít pro úpravu pobytu v České republice zákona o pobytu cizinců.

Stěžovatelka v kasační stížnosti argumentuje důvody obsaženými v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a uvádí, že soud postupoval nesprávně, když dospěl k závěru, že v jejím případě není dán důvod zvláštního zřetele hodný, který by odůvodňoval udělení azylu z humanitárního důvodu. Stěžovatelka poukázala na špatnou bezpečnostní situaci v Čečensku, v rámci které dochází k ohrožení civilistů a své tvrzení doložila prostřednictvím tiskových zpráv z června 2009 až ledna 2010. Soud podle stěžovatelky nesprávně posoudil bezpečnostní a humanitární situaci v její vlasti, jelikož nevycházel ze všech aktuálních informací, které měl k dispozici.

Za další okolnosti svědčící ve prospěch přiznání humanitárního azylu považuje stěžovatelka skutečnost, že jejímu manželovi byl udělen na území České republiky status azylanta a dne 19. 9. 2009 se stěžovatelce a jejímu manželovi narodila dcera S. U. Dcera vyžaduje pravidelnou lékařskou kontrolu, kvalitní výživu a péči, při návratu do Čečenska by byla vystavena tamním nepříznivým humanitárním podmínkám. Podle mínění stěžovatelky dcera získá azyl za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 zákona o azylu a z hlediska celistvosti rodiny je žádoucí, aby status azylanta byl přiznán taktéž stěžovatelce.

Poněvadž stěžovatelka byla po dobu řízení před správním orgánem a zčásti i po dobu soudního řízení gravidní a následně poté po dobu soudního řízení matkou čerstvě narozeného dítěte, nebyla schopna úplně vypovídat o situaci v Čečensku, a to v důsledku hormonálních změn. Její chování a výpovědi byly tímto stavem zjevně ovlivněny. Stěžovatelka si sama nyní neumí vysvětlit, proč o situaci v Čečensku a svých skutečných obavách nevypověděla podrobnosti. Je tomu tak až v řízení o kasační stížnosti, kdy může ohledně důvodů jejího útěku z Čečenska objektivně vypovídat.

Stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry Městského soudu v Praze a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Poukázal zejména na skutečnost, že stěžovatelka v průběhu správního řízení nepředložila listiny, jenž by osvědčovaly, že její manželství

bylo právoplatně uzavřeno. Žalovaný své závěry o neudělení doplňkové ochrany podložil relevantními údaji o zemi původu stěžovatelky a omluvu stěžovatelky za její výpovědi v době těhotenství považuje za účelovou.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ode dne 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech udělení mezinárodní ochrany je tedy nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit, v čem stěžovatelka spatřuje přijatelnost své kasační stížnosti ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pak z úřední povinnosti nenalezl žádnou zásadní právní otázku, k níž by byl nucen se vyjádřit v rámci sjednocování výkladu právních předpisů a rozhodovací činnosti krajských soudů.

V odpovědi na stížní námitku, že Městský soud v Praze řádně nezkoumal případné naplnění podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud připomíná např. svůj rozsudek ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003 (publ. na www.nssoud.cz), kde se mj. zabýval nenárokovostí humanitárního azylu a širokým správním uvážením: „Azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kriteria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Z judikatury Nejvyššího správního soudu je zjevné, že soudy nejsou zpravidla povolány k tomu, aby věcný rozpor mezi žadatelem, který tvrdí, že jsou u něj dány důvody „hodné zvláštního zřetele“ ve smyslu § 14 zákona o azylu, a ministerstvem vnitra, které mu přesto humanitární azyl neudělilo, řešily. Nejvyšší správní soud odkazuje také na svůj rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003 v němž konstatoval, že „na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).

Ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004, pak Nejvyšší správní soud doplnil: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. Zatímco tak v jiných právních předpisech reaguje zákonodárce na skutečnost, že není schopen předpokládat všechny situace v nichž je určitý postup – zde poskytnutí azylu – vhodný či dokonce nutný, typicky demonstrativními výčty za účelem odstranění či alespoň zmírnění tvrdostí; v zákoně o azylu zvolil kombinaci dvou ustanovení obsahujících výčty taxativní a jednoho ustanovení umožňujícího pohledem humanitárních hledisek řešit situace nezahrnutelné pod předchozí dvě ustanovení. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá obecně z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Nejvyšší správní soud podotýká, že již opakovaně judikoval, že stěžovatelka nemůže bez dalšího odvozovat své vlastní předpoklady pro udělení mezinárodní ochrany od pronásledování jiné osoby, byť je tato osoba jejím manželem (viz rozsudky zdejšího soudu ze dne 15. 9. 2005, č. j. 1 Azs 41/2005 - 63; ze dne 26. 4. 2006, č. j. 4 Azs 332/2005 - 80; ze dne 15. 5. 2007, č. j. 2 Azs 15/2007 - 51; ze dne 22. 3. 2007, č. j. 2 Azs 126/2006 - 89; a ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Azs 12/2007 - 67, vše www.nssoud.cz). Ustanovení § 12 zákona o azylu se vždy vztahuje k osobní situaci jednotlivého žadatele. Každá žádost o udělení mezinárodní ochrany, a tedy i žádost rodinného příslušníka, musí být posouzena vždy individuálně; každý z rodinných příslušníků pak může tvrdit, a také i případně mít, jiné důvody pro udělení azylu. Nad rámec rozhodnutí lze též uvést, že otázkou udělení humanitárního azylu ze zdravotních důvodů se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, v rozsudku ze dne 19. 1. 2007, č. j. 4 Azs 66/2006 - 99, či v rozsudku ze dne 25. 3. 2009, č. j. 6 Azs 22/2009 - 81 (vše viz www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud dále odkazuje na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004, který ostatně stejně jako žalovaný a Městský soud v Praze dospěl k obdobnému závěru, že „nelze konečně než podpořit tvrzení krajského soudu, že obtížná situace stěžovatelů není řešitelná prostředky zákona o azylu, ale měla být řešena prostředky zákona o pobytu cizinců. Namítají-li stěžovatelé, že jeho aplikace je v jejich případě vyloučena, zaměňují příčinu a následek, neboť není chybou aplikace zákona o azylu, že na základě této aplikace nejsou plněny funkce zákona o pobytu cizinců, naopak: aplikace tohoto zákona byla vyloučena právě tím, že se stěžovatelé rozhodli požádat o azyl“.

Ohledně psychosomatických obtíží stěžovatelky spojených s těhotenstvím, jenž ovlivnily chování a výpovědi stěžovatelky před žalovaným, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se o nich stěžovatelka nezmiňovala v řízení před správním orgánem. I tato situace a otázka, za jakých okolností lze zohledňovat skutečnosti neuplatněné v řízení před správním orgánem, již byla v minulosti Nejvyšším správním soudem řešena. Nejvyšší správní soud zde odkazuje např. na svůj rozsudek ze dne 3. 12. 2008, č. j. 2 Azs 90/2008 - 83, dostupný na www.nssoud.cz. V tomto rozsudku dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že zásadně takový přístup možný není, neboť krajskému soudu v tom brání § 75 odst. 1 s. ř. s, ze kterého plyne, že krajský soud při přezkumu rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Taktéž k výtce stěžovatelky, že soud nesprávně posoudil bezpečnostní a humanitární situaci v její vlasti, odkazuje zdejší soud na svůj rozsudek ze dne 3. 12. 2008, č. j. 2 Azs 90/2008 - 83, dle něhož krajský soud při přezkumu rozhodnutí správního orgánu vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Co se týče otázky rozsahu zjišťování skutkového stavu věci a opatřování důkazů správním orgánem, Nejvyšší správní soud dodává, že dle konstantní judikatury zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41). Byť stěžovatelka námitky k situaci v zemi původu ve správním řízení neuváděla, v posuzované věci skutkové zjištění ve vztahu k 14a zákona o azylu vyhovuje standardu, který v obecné rovině formuloval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81: „*Informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné*“.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a nebyl shledán ani žádný další důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Shledal ji tudíž nepřijatelnou a odmítl ji. Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V situaci, kdy byla kasační stížnost odmítnuta, se Nejvyšší správní soud tímto návrhem již nezabýval, nehledě na to, že odkladný účinek nastává podáním kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany (dříve: azylu) přímo ze zákona – § 32 odst. 5 zákona o azylu.

Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o ust. § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2010

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu